

Skötselråd – Textila golv i offentlig miljö

Allmänt om skötsel av textila golv i offentlig miljö

Textila golv är lätta att underhålla och håller länge om man har regelbundna rutiner för städning och skötsel. Det lättaste sättet att sköta en matta är att man ser till att det kommer fram så lite smuts som möjligt till mattan, dvs se till att det finns lämpliga avtorkningszoner vid entréer och andra problemzoner. Dessa avtorkningszoner måste vara gjorda så man undviker att både grov och fin smuts hamnar på det textila golvet. Även val av färg, mönster och matttyp har betydelse för hur mattan står sig. Smuts syns tydligare på en ljus matta än på en mörk matta. Lite mönster i mattan döljer även det smuts, fläckar etc. Så resultatet blir att en ljus enfärgad matta måste rengöras oftare än en mörk mönstrad matta.

Förebyggande åtgärder

För att ditt textila golv ska hålla länge och man ska kunna hålla skötselkostnaderna så låga som möjligt, är det viktigt att man redan från början planerar för effektiva rengöringszoner som hindrar smuts och skräp från att komma in. Vid entréer från utomhus bör man börja med ett avtorkningsgaller som stoppar grova partiklar och snö från att komma in. Innanför entrén har man en avtorkningsmatta som tar bort fukt och mindre smutspartiklar. En bra rengöringszon bör ha en längd på 3-5 m beroende på förutsättningarna. Man ska också ha en avtorkningsmatta vid andra problemzoner, som t.ex. mellan produktion- och kontorsytor, mellan kök och restaurang eller vid hissar. Rengöringszonerna ska städas dagligen med dammsugare med borstvals munstycke och grundrengöras med lämpligt intervall. Detta är viktigt så att rengöringszonerna ej blir en källa till smuts när man går genom den, s.k. stämpeldyna-effekt.

Rekommenderade rengöringsmetoder

Nedan finns en tabell för val av skötsel av ditt textila golv. Tabellen är utformad efter normala förhållanden. Ibland måste man ta hänsyn till särskilda förhållanden och då får metoderna anpassas. Diskutera detta gärna med oss eller en professionell rengöringsfirma. För fläckborttagning se sida 3.

Rengöringsmetod	Lågt	Mellan	Högt
	Kontorsrum, konferensrum	Korridorer etc.	Entréer, butiker, foajéer
Daglig skötsel s.2			
Dammsugning	1 gång/vecka	3 gånger/vecka	Dagligen
	Fläckborttagning efter behov		
Mellanrengöring s.2			
Intervall	1 gång/år	2 gånger/år	3-4 gånger/år
Grundrengöring s.2			
Intervall	Efter behov		

Rengöringsmetoder

Daglig skötsel

Dammsugning är den viktigaste delen av en bra och professionell skötsel av ett textilt golv. Dammsugningen tar bort smutspartiklar från ytan och mellan garnet i luggen på mattan och bör utföras med borstvalsmunstycke för bästa resultat. Daglig dammsugning är viktig i områden med hög användning, som entréer, receptioner, restauranger etc. Det är viktigt med frekvent dammsugning även i lokaler som används mindre för att undvika att gångstråk bildas. Skötsel av dammsugaren så att borstvalsar är rena och i bra skick är viktigt för ett bra resultat, samt naturligtvis att filter och påsar byts.

Mellanrengöring

Mellanrengöring är att man rengör hela eller delar av det textila golvet med begränsad djupeffekt. Mellanrengöring ger en tydlig, synbar förbättring av golv som är lätt eller medel nedsmutsade. I det följande är metoder för mellanrengöring beskrivet.

Rengöring med skum

Mattan dammsugas först grundligt med borstvalsmunstycke och fläckar tas bort. Mattskum påföres och mattan bearbetas med specialutrustning med borstvalsar eller diskmaskiner. Mattskummet sugas därefter upp med avsedd vattendammsugare medan smutsen fortfarande är löst i skummet. Efter mattan torkat ska den dammsugas noggrant igen.

Torrensöring

Mattan dammsugas först grundligt med borstvalsmunstycke och fläckar tas bort. Ett lätt fuktat rengöringspulver fördelas jämnt över mattan och bearbetas med specialmaskin. Smutsen absorberas av pulvret. När pulvret torkats dammsugas mattan noggrant med borstvalsmunstycke så allt pulvret tas bort.

Grundrengöring

Grundrengöring innebär att hela det textila golvet rengörs på ett sätt som går på djupet genom hela luggen på mattan. Nedan finns lämpliga metoder för grundrengöring beskrivna. Grundrengöring bör utföras av specialister på mattvätt. De har nödvändig kompetens och erfarenhet för att välja rätt metod och har rätt utrustning för detta.

Extraktionsmetoden

Mattan dammsugas först grundligt med borstvalsmunstycke och fläckar tas bort. En rengöringsvätska sprutas ned i mattan med en sprayutrustning som får verka i mattan en kort stund. Därefter sköljs mattan ren med vatten under högt tryck med en maskin som samtidigt suger upp vattnet. En speciell extraktionsmaskin används för denna metod.

Kombinationsmetoden

Mattan dammsugas först grundligt med borstvalsmunstycke och fläckar tas bort. I kombinationsmetoden så använder man ånga eller vatten och en speciell borstmaskin som rengör mattan. Därefter sköljs mattan ren med vatten under högt tryck med en maskin som samtidigt suger upp vattnet. Samma typ extraktionsmaskin som ovan används för sköljningen och uppsugningen av rensvattnet.

Fläckborttagning

Viktigast är att man försöker ta bort fläckar direkt efter de uppstått, senast i samband med den dagliga skötseln. Ju snabbare man angriper fläcken, desto lättare att få bort den helt.

Bearbeta fläcken utifrån och in, så att inte fläcken sprider sig. Tänk på att mattans ursprungliga färg kommer fram när en fläck tas bort från en smutsig matta. Det finns fläckborttagningsmedel för de flesta mattor. Lättare fläckar som torkat in kan ibland delvis försvinna om man borstar lätt med en styvare borste och sedan dammsuger. Det som inte går bort måste lösas upp med rengöringslösning eller fläckborttagare för textilgolv. Tryckmärken efter möbler som flyttats återgår delvis efter avlastning. Genom fuktning med varmt vatten samt borstning kan återhämtningen påskyndas.

Innan man använder fläckborttagningsmedel första gången på en matta ska man alltid prova detta på en liten yta som inte syns, så man ser att det inte skadar mattan.

Använd aldrig medel som innehåller blekmedel eftersom dessa kan skada matta permanent.

Typ av fläck	Metod
Choklad, fett, frukt, glass, grädde, juice, kaffe, läsk, saft, te, vin, ägg, öl, blod, exkrementer, kräkningar, urin	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sug upp fuktigt spill med svamp eller ofärgat hushållspapper. 2. Späd ut fläcken med ljummet vatten (färskt blod: kallt vatten). Sug upp igen som ovan. 3. Räcker ej detta, kan en vit trasa fuktas med ljumt vatten och någon droppe diskmedel (torkat blod och urin: tillsatt litet ammoniak). Gäller ej ullmattor. Avlägsna fläcken och efterbehandla med lite rent vatten. Sug upp. För fläckar av kaffe och rödvin finns särskilt anpassade fläckborttagningsmedel.
Asfalt, färgkriter, gummi, läppstift, olja, skokräm, sot, tusch	<ol style="list-style-type: none"> 1. Skrapa försiktigt bort så mycket som möjligt av fläcken. Dammsug bort allt löst skräp (vid sot: endast dammsug). 2. Fukta en vit trasa med lämpligt fläckborttagningsmedel. Badda fläcken och sug upp. Arbeta utifrån och in mot fläckens mitt. Arbeta inte ned fläcken i mattan. Upprepa förfarandet. 3. Skölj noga ur den upplösta fläcken tills allt fläckborttagningsmedel är borta
Stearin och tuggummi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dammsug mattan runt fläcken. 2. Spraya fläcken med kylspray eller kyl ned fläcken med isbitar i en plastpåse. 3. Skrapa bort